

2016-10-29

Förvaltningsrätten i Stockholm
c/o Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm
registratur@kammarkollegiet.se

**Överklagat beslut: Kammarkollegiets beslut 2016-09-02, Dnr 31.2-3896-16
– godkännande av Trafikskadenämnden (TSN) som nämnd för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden**

Undertecknade vill härmed överklaga Kammarkollegiets beslut Dnr 31.2-3896-16 då vi anser att Trafikskadenämnden inte uppfyller kraven på oberoende och opartiskhet enligt EUs direktiv för sådana nämnder för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden.

- TSN uppfyller inte heller kraven på sakkunskap; och
- den saknar representanter för konsumentensidan;
- resurserna för parterna är mycket ojämnt fördelade till konsumenternas nackdel;
- både bolagens och TSNs medicinska rådgivares roll är starkt ifrågasatt;
- det finns väl underbyggd kritik mot handläggningen i nämnden för orättvisa beslut, bristande öppenhet och uppenbar rättsosäkerhet för konsumenterna.

Kammarkollegiet bör åtminstone avvakta den utredning som regeringen begärt av Finansinspektionen (Regeringsbeslut, 2016-05-19, Fi 2016/01980/FPM) och som avser granskning av bland annat TSNs och trafikförsäkringsbolagens handläggning av personskador och de medicinska rådgivarnas roll.

Finansinspektionen ska kartlägga och analysera försäkringsbolagens processer och rutiner avseende personskadade, internt och i nämnder, för att klargöra om god försäkringsstandard avseende skadereglering upprätthålls.

Citat från slutet av ändringen:

Redovisningen av kartläggningen och analysen bör vid behov även innehålla en handlingsplan för fortsatta insatser. I uppdraget ska Finansinspektionen beakta jämställdhetsperspektivet så långt det är relevant och möjligt. I det fall regeländringar som rör försäkringsbolagens skadereglering skulle kunna bidra till bättre förutsättningar för de skadade bör förslag lämnas i dessa delar. Vid utformningen av sådana förslag bör såväl intresset av ett högt förtroende för skaderegleringen som en effektiv och rättssäker skadereglering övervägas.

Bakgrund

Som skadade, försäkringstagare och konsumenter samt sakkunniga anlitate av de försäkrade vill vi härmed överklaga Kammarkollegiets beslut enligt ovan. Vi anser att godkännandet är förhastat och dåligt underbyggt. Vår erfarenhet är att TSN fungerar dåligt som tvistelösningsnämnd redan i dag, till och med för de som oförskyllt drabbats av svåra följder av nackskador, hjärnskakning och ryggsador, dvs. mer eller mindre ”osynliga” skador efter påkörning med annans vållande. Riskerna är stora att det blir ännu svårare att få en rättssäker bedömning med det nya reglemente som TSN anpassat till de nya EU-direktiven.

Brist på sakkunskap och medicinsk expertis

Trafikskadenämnden var tänkt att fungera som en för försäkringstagaren kostnadsfri överprövningsinstans av det egna trafikförsäkringsbolagets skadereglering av personskador. Att det handlar om personskador gör kraven på en sådan nämnd mycket speciella, då det, förutom försäkringsjuridisk och försäkringsmedicinsk expertis krävs specialmedicinsk expertis för att bedöma samband mellan olycksfallsskador och efterföljande, bestående funktionsnedsättning med rätt till ersättning för, ofta både ideell och ekonomisk, skada.

Någon sådan expertis har egentligen aldrig funnits i TSN och kritiken från enskilda konsumenter och deras (eventuella) ombud har i många fall varit hård men sällan med någon påverkan på bedömningarna. Vad ännu värre är: det har aldrig funnits några representanter för konsumentens sida, då försäkringsbranschen motsatt sig att de verkligt sakkunniga som företrätt de skadade skulle få sitta i TSN. I stället har man använt sig av samma typ av nämndemän som i civila domstolar, dvs lekmän utan specialkunskap om aktuella skador och deras följdverkningar. De medicinska rådgivare som TSN anlitat sedan 1991 har inte heller haft någon speciell kunskap om symptomutvecklingen efter de vanligaste skadetyperna som TSN har att bedöma, nämligen nackskador utan påvisbara strukturella skador.

Under avsnittet ”Artikel 6, 1 a, skriver Trafikförsäkringsföreningen att man anser sig uppnå ”kompetensmässig jämvikt i nämnden” genom att låta fackfolk, som enligt TSF har särskild sakkunskap ”beträffande arbetsmarknadsfrågor, pensioner och socialförsäkringar” företräda konsumentintressena. Detta anser man borgar för ”nödvändiga kunskaper och färdigheter inom alternativ eller rättslig lösning av tvister inom trafikförsäkringen avseende personskadereglering. TSF hänvisar till § 5 i TSNs reglemente där det framgår att det är bolagens representanter som står för kunskaperna i personskadereglering. Det innebär att slagsidan är total och att ingen, vare sig jurister eller representanter för parterna har de nödvändiga sakkunskaperna för att kunna göra en sann och rättvis personskadereglering.

Vidare anför TSF under punkten 6, artikel 6, att TSN ”kommer att tillhandahålla en introduktionsutbildning för nya ledamöter som företräder konsumentintresset.” ... ”Närmare information om den utbildning som planeras kommer att lämnas i nämndens verksamhetsrapport till Kammarkollegiet, i enlighet med artikel 19.3 g i direktivet, när

nämnden blir godkänd.” (sic!) Hur kan något sådant godkännas av Kammarkollegiet?

Stor obalans i resurser och möjlighet att påverka

Det råder en mycket stor obalans i resursfördelningen mellan parterna i en konflikt där en enskild försäkringstagare (konsument) inte kommer överens med sin egen försäkringsgivare (näringsidkare). Detta har tidigare i viss mån kompensrats med att försäkringsbolaget sköter skaderegleringen, utformar PM till TSN som konsumenten och dennes eventuella ombud (som numera ofta bekostas, åtminstone delvis, av bolaget, fram till beslut i TSN) får inkomma med synpunkter på. På 1990-talet var ordförande och kanslichef noga med att uppmuntra konsumenten att skriftligt ge sin egen version av händelseförloppet och symptomutvecklingen för att kompensera för bristen på muntlig förhandling i TSN. Numera är det svårare än någonsin att få insyn i vad bolaget skickat in. Utan ett kunnigt och engagerat juridiskt ombud är det definitivt omöjligt för en enskild att få inblick i och kunna driva sitt ärende i TSN på ett rättssäkert sätt. Med nytt reglemente blir det ännu mer oklart hur ansökningsförfarandet och tvistelösningen ska gå till när det är konsumenten som själv ska ansöka om sådan. Det verkar också som om TSN menar att juridiskt ombud inte ska behövas och det anges inte vem som ska bekosta ett sådant ombud i fortsättningen. Menar Kammarkollegiet att en konsument som oförskyllt blivit påkörd och skadad, själv ska stå för kostnaderna i sina försök att få rättmätig ersättning av sitt eget trafikförsäkringsbolag? Borgar det för en opartisk och rättvis tvistelösning?

Aktuell rapport från RTP Västerås om rättssäker personskadereglering

En del av den kritik som ovan framförts mot TSNs funktion som tvistelösningsnämnd finns att läsa i en nyligen utkommen rapport om ”Försäkringsbolagens Personskadereglering” framtagen av personskadeförbundet RTP i Västerås. Där står att läsa på sidan 31:

”I den aktuella studien framgår att TSN:s bedömning av de nackskadades ärenden skiljer sig åt ... (beroende på när) ... de skadat sig. Det mest slående är tendensen att den försäkrade alltmör sällan får medhåll i TSN mot sitt eget försäkringsbolag. De som nackskadades på 2000-talet och därefter uppgav att TSN:s yttrande var till fördel för försäkringsbolagen i drygt 80 % av ärendena.

På grund av dessa svarsresultat och med tanke på att den skadade inte har någon möjlighet att själv eller via ombud närvara vid genomgången av skadeärendet hos TSN borde nämndens roll, som opartisk och objektiv, diskuteras och utvärderas. Likaså bör nämndens sammansättning genomlysas. Det förefaller uppenbart att det råder en grav obalans mellan nämndens ledamöter, dels så att de som ska representera den försäkrade i princip är lekmän på de aktuella kunskapsområdena (biomekanik, traumatologi, smärtfysiologi, posttraumatiska följder för kropp och själ, rehabilitering och sambandsbedömning). Dels att bolagens representanter är fackmän på skadereglering, försäkringsjuridik och försäkringsmedicin och haft möjlighet att i många år utarbeta konsensusargument mot sina egna kunder. Att representanter för det egna bolaget inte deltar i sammanträdena i nämnden blir därför en chimär. Därtill finns starka misstankar att TSN:s egna så kallade sakkunnigläkare varken är sakkunniga på aktuella områden eller fristående från försäkringsläkarkollektivet.

En noggrann granskning och utvärdering av Trafikskadenämnden är av nöden om nämnden över huvud taget ska finnas kvar. I en sådan granskning måste en uppdelning ske i primärt allvarliga, ”synliga” skador och sekundärt allvarliga, ”osynliga” skador i stödjevännader i rörelseapparaten. Den förstnämnda

kategorin behandlas uppenbart till allmän belåtenhet i skadereglering i de flesta fall, medan den sistnämnda synes regelmässigt diskriminerad.”

En annan omständighet som bör beaktas när det gäller rättsäkerhet i skadeärenden är att bolagens möjlighet att regressa mot vållande bolag helt verkar ha satts ur spel. Det sticker i ögonen på den som oförskyllt blivit påkörd bakifrån eller från sidan, att nekas ersättning av sitt eget bolag och av TSN, medan den som vållat skadorna ofta slipper skador och slipper hamna i konflikt med sitt bolag. Det är att sätta hela no-fault-systemet ur spel. Möjligheten att gå till civil domstol för att få ut sin rättmätiga ersättning törs de flesta inte utnyttja idag. Detta eftersom den som stämmer har bevisbördan och risken att få betala miljonbelopp i rättegångskostnader om man förlorar är på tok för stor särskilt med hänsyn till hur få enskilda skadade som fått rätt i TSN de sista 15 åren. Så som utvecklingen har varit de senaste åren är det bortkastad tid att gå till TSN med sitt nackskadeärende – det är till ingen nytta för konsumenten och den ende som i bästa fall tjänar på det är ombuden som får betalt för sitt arbete.

Aktuell översyn av Finansinspektionen och nämndens oberoende och opartiskhet

Det är vidare anmärkningsvärt att Kammarkollegiet fattat sitt beslut om godkännande utan att avvakta den översyn av bland annat TSNs funktion som regeringen uppdragit åt FI och som tillsatts just på grund av den långvariga och allvarliga kritik mot TSNs nuvarande funktion och de medicinska rådgivarnas bristande sakkunskap och oväld som funnits och finns. **Med hänvisning till den pågående kartläggningen och analysen vid Finansinspektionen bör det aktuella beslutet undanröjas i avvaktan på resultatet av ovanstående uppdrag.**

Viljan och ambitionen bör vara att få en väl fungerande nämnd för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden.

Det är i sammanhanget också anmärkningsvärt att Kammarkollegiet inte ägnat någon analys åt problemet med starka misstankar om beroendeställning, kanske till och med jäv mellan sökande (TSF), TSN, den näringsidkande parten trafikförsäkringsbolagen och, faktiskt, Kammarkollegiet. Vid upprepade tillfällen har vid konsumenters kontakt med TSN upplysts om att ”vi i nämnden, vi i branschen tycker inte att de (vissa namngivna sakkunniga på konsumentens sida) är trovärdiga, vi i branschen tar inte hänsyn till vad de anför då vi anser att det är partsinlagor” (Whiplash – försäkrad och skyddslös, Kaliber, P1 2015-03-29).

TSF, som ansökt om godkännande av TSN, går in som näringsidkarpart mot konsumenten/försäkringstagaren i de fall inblandat motorfordon är oförsäkrat. TSF och TSN har i alla år arbetat i samma byggnad och har mycket samarbete.

Kammarkollegiet, som godkänt TSFs ansökan om TSN som tvistelösningsnämnd, går också in som näringsidkarpart mot konsumenten/försäkringstagaren i de fall inblandat motorfordon är oförsäkrat tjänstefordon hos vissa statliga verk.

Kan detta verkligen anses borga för oberoende och opartiskhet? Bara misstanken om motsatsen borde räcka för att Regeringen och Kammarkollegiet tänker en gång till innan man godkänner TSN som tvistelösningsnämnd. En ordentlig översyn av TSNs reglemente och funktion i dag och för framtiden är ett krav från oss konsumenter.

Personskadeförbundet RTP, Västerås lokalförening, Org. nr: 878001-8613

Adress: Ångammargatan 4, 721 33 Västerås

Telefon: 021-83 03 50

Mobil: 072-191 98 08

E-postadress: vasteras@rtp.se

Styrelsen 2016, Ordförande: Margareta Eklund Bauer

Nackskadeförbundet, Org nr: 802428-8592

Adress: Klöverstigen 10 C, 78451 Borlänge

E-post: bert.magnusson@nackskadeforbundet.se.

Styrelsen 2016, Ordförande: Bert Magnusson, Mobil: 070-266 01 58

Personskadeföreningen NRH, Org. nr: 802496-4085

Adress: Box 4, 671 21 Arvika

E-post: forening@nackskada.se

Styrelsen 2016, Ordförande: Anneli Andersson, Mobil: 073-813 37 71

Namn: Gunilla Bring, leg läk, medicine doktor

Adress: Sand 65, 904 22 Umeå

E-post: gunilla@bring.be

Mobil: 072-241 27 82

Namn: Bo C Bertilsson, leg läk, medicine doktor

Adress: Tallbacksvägen 1 A, 136 48 Handen

E-post: Bo.Bertilsson@ki.se

Mobil: 070-732 02 32

Namn: Olle Bunketorp, docent vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet och överläkare i ortopedi vid Sahlgrenska universitetssjukhuset

Adress: Tvärgatan 3, 471 32 Skärhamn

E-post: bunketorp@hotmail.com

Mobil: 073-370 20 64

Namn: Peter Borenstein, professor, leg. läk, medicine doktor

Adress: Kutterspångsgatan 2, 416 80 Göteborg

E-post: peter.borenstein@yahoo.com

Mobil: 070-820 93 03

Bilaga 1: Rapport om "Försäkringsbolagens Personskadereglering" framtagen av personskadeförbundet RTP i Västerås.